

LITWA

ŚRODKOWA

DZIENNIK URZĘDOWY

TYMCZASOWEJ KOMISJI RZĄDZĄCEJ.

CENA NUMERU 10 Mk. Dziennik Urzędowy przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz jednoszpaltowy 15 Marek.

Redakcja i Administracja — ul. Adama Mickiewicza 13.

T R E Ś Ć: I. Dekret № 39 Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej z dn. 11 grudnia 1920 r. w przedmiocie reformy rolnej.
II. Rozporządzenie № 23 Tymczasowej Komisji Rządzącej z dn. 14 grudnia 1920 r. o zarządzeniu rozpoczęcia postępowania wyborczego.
III. Ogłoszenia.

Dekret № 39

Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej w przedmiocie reformy rolnej.

Art. 1.

W celu dostarczenia ziemi małorolnym i bezrolnym, oraz w celu oparcia ustroju rolnego na zdrowych i zdolnych do intensywnej produkcji podstawach, przeprowadzona będzie reforma rolna podług postanowień niniejszego dekretu.

Art. 2.

Tymczasowa Komisja Rządząca wyda rozporządzenie o organizacji Urzędów Ziemskich, potrzebnych dla wypełnienia zadań, wymienionych w art. 1, mianowicie: Centralnego Urzędu Ziemskiego i Centralnej Komisji Ziemskiej oraz Urzędów i Komisji Powiatowych, a w miarę potrzeby także Komisji gminnych oraz lokalnych.

Centralna i powiatowa Komisje Ziemskie będą ciałami kolegjalnymi, posiadającymi w swym łonie przedstawicieli sfer rolniczych, w pierwszym rzędzie małorolnych i bezrolnych.

Orzeczenia Centralnej, względnie Powiatowej Komisji Ziemskiej, będą miały znaczenie wyroków sądowych.

Art. 3.

Grunta, przechodzące do dyspozycji Urzędów Ziemskich na cele reformy rolnej, będą stanowiły zapas gruntowy tych Urzędów, który będzie tworzony w miarę potrzeby i możliwości rozparcelowania między nabywców w myśl art. 11 i 12 niniejszego dekretu.

Art. 4.

Na zapas gruntowy Urzędy Ziemskie uzyskują, względnie nabywają:

1) Grunta dóbr, będących własnością Państwa, oraz tych dóbr, które wskutek likwidacji władz b. Państwa Rosyjskiego, oraz na mocy ustaw specjalnych przejdą na własność Państwa.

2) Grunta dóbr, należących do członków b. Dynastji panującej, lub członków ich rodzin.

3) Dobra b. Banku Włościańskiego oraz b. Banku Szlacheckiego.

4) Grunta dóbr duchownych, kapitulnych, klasztornych, plebańskich, kościelnych i dóbr gmin wyznaniowych stosownie do postanowień ustaw, wydać się mających w tym względzie po porozumieniu się z właściwymi władzami kościelnymi co do uregulowania uposażenia duchowieństwa i instytucji kościelnych.

5) Grunta dóbr innych instytucji publicznych, a w szczególności dóbr fundacji, bądź pod Zarządem Państwa, bądź pod innym zarządem znajdujące się, z uwzględnieniem przepisów art. 7.

6) Grunta, nabywane przez Urzędy Ziemskie z wolnej ręki.

7) Grunta, nabywane przez Urzędy Ziemskie w drodze wykupu przymusowego na zasadzie art. 5.

Sposób i kolejność przechodzenia do dyspozycji Urzędów Ziemskich gruntów wymienionych w artykule niniejszym oraz w art. 5, ustali szczegółowe rozporządzenie.

Art. 5.

W celu uzupełnienia zapasu gruntowego Urzędy Ziemskie mają prawo przymusowego wykupu następujących gruntów oraz majątków:

1) Niezalesionych, a conajmniej, 5 lat temu wyciętych porębów leśnych, jak również porębów leśnych, leżących odłogiem, a poprzednio zasiewanych, oraz przestrzeni leśnych i zagajników, których zwartość jest conajmniej trzy razy niższa od zwartości pełnej, o ile wszystkie te grunta nadają się do celów reformy rolnej.

2) Zalesionych kawałków gruntu, nadających się do użytku rolnego, które ze względu na konfigurację majątku dadzą się użyć na parcelację bez szkody dla krajowego gospodarstwa leśnego, a konieczne są do urzeczywistnienia reformy rolnej.

3) Majątków, nabytych w okresie od r. 1863 do r. 1917 na zasadzie uprzywilejowania nabywcy w stosunku do ogółu obywateli kraju.

4) Majątków niegospodarowanych nawet bez zastosowania do nich przepisu p. 1 art. 6, o ile właściciel nie przystąpi do gospodarowania w przeciągu 2 lat od dnia wydania niniejszego dekretu.

5) Wszystkich innych majątków ziemskich z uwzględnieniem p. 1, art. 6 niniejszego dekretu.

Art. 6.

Nie mogą być wykupione na zasadzie art. 5:

1) Gospodarowane majątki, należące do jednostek fizycznych i prawnych, których łączna własność ziemską nie przekracza, względnie nie przekraczałaby po częściowym przymusowym wykupnie 160 dziesięcin wszelkich użytków rolnych i związanych z nimi nieużytków. Powiatowa, względnie Centralna Komisja Ziemska, uwzględniając konieczną dla Kraju potrzebę zachowania żywotnych produkcyjnych warsztatów rolnych, może w poszczególnych wypadkach podnosić to maximum posiadania nie wyżej jednak niż do 360 dziesięcin. Na gruntach zaś podmiejskich m. Wilna w promieniu 10 klm. od granic miasta, Centralna Komisja Ziemska może obniżyć to maximum nie niżej jednak niż do 60 dziesięcin.

Przy stosowaniu przymusowego wykupna właściciel ma prawo wyboru pozostającego mu folwarku, względnie pozostającej mu części, która jednak powinna tworzyć całość gospodarczą, odpowiadającą wymaganiom racjonalnej gospodarki.

2) Za wyjątkiem wypadków, przewidzianych w p. 1, 2 i 3 art. 5, grunta pod lasami, co do których będzie wydana specjalna ustawa.

3) Grunta, potrzebne dla celów przemysłowych, budowlanych i wogóle takie grunta, których użycie na cele reformy rolnej wyrządziłoby znaczną i niewątpliwą szkodę gospodarstwu krajowemu, również grunta pod stawami i wodami, o ile te stawy i wody stanowią odrębną całość, oraz są eksploatowane lub przygotowane do eksploatacji torfowiska.

Art. 7.

Przymusowe kupno na uzupełnienie zapasu gruntowego Urzędów ziemskich stosuje się do majątków fundacyjnych, ordynackich i rodowych bez względu na przepisy ustaw i aktów fundacyjnych i ordynackich oraz potrzebę zatwierdzenia odnośnej władzy.

Jeśli ordynacja jest połączona zarazem z obowiązkiem utrzymywania fundacji (instytucji) kulturalnej, humanitarnej lub narodowej, której celów bez posiadania ziemi nie można osiągnąć i należyte zabezpieczyć, należy prócz ziemi, określonej przepisami art. 6, pozostawić we własności i posiadaniu ordynacji te majątki, względnie taką ilość ziemi, jaka do utrzymania wspomnianych wyżej celów jest istotnie potrzebna.

We własności fundacji mają być pozostawione te majątki, które dla utrzymania celów tej fundacji są istotnie potrzebne, a to wedle zasad, podanych wyżej dla ordynacji.

Art. 8.

Przymusowe wykupno gruntów, wymienionych w art. 5, będzie się odbywało na zasadzie prawomocnego orzeczenia Powiatowej względnie Centralnej Komisji Ziemskiej. Zasady i normy określenia ceny wykupna ustali Tymczasowa Komisja Rządząca.

Art. 9.

Urzędem Ziemskim przysługuje prawo płacenia za grunta wykupywane swemi listami zastawnymi, oprocentowanymi w stosunku pięć od sta rocznie, a zabezpieczonemi na nabytej ziemi z tem, że wymieniona w artykule 13 opłata ratowa ma służyć do oprocentowania i amortyzacji listów.

Państwo przyjmuje za listy zastawne Urzędów Ziemskich gwarancję narówni z innymi papierami państwowymi.

Zadłużenie hipoteczne majątku nie wstrzymuje wykupna i parcelacji. O spłacie długów zahipotekowanych i innych ciężarów rzeczowych będzie wydana osobna ustawa. W każdym razie przy wykupnie przymusowym państwo odpowiada za dług zahipotekowane i ciężary rzeczowe tylko do wysokości ceny wykupna.

Urzędem Ziemskim przysługuje prawo przedterminowego rozwiązania kontraktów dzierżawnych, dotyczących gruntów przechodzących na jego własność.

Art. 10.

Pierwszeństwo przy kupnie gruntów z zapasu gruntowego Urzędów Ziemskich mają miejscowi małorolni i bezrolni, zaś pierwszeństwo pomiędzy wyżej wymienionymi osobami — wojskowi, inwalidzi i rodziny poległych wojskowych, wymienieni w art. 20.

Z reguły jednak przedewszystkiem muszą być uwzględnione potrzeby duchowe, kulturalne i zdrowotne zarówno wsi jak i miast t. j. mają być wydzielone grunta, niezbędne pod budowę świątyń, szkół, sanatorjów i t. p. oraz na rozrost miast, co unormuje szczegółowe rozporządzenie.

Art. 11.

Conajmniej 50% zapasu gruntowego Urzędów Ziemskich przeznaczają się na parcelację ulgową między małorolnych i bezrolnych.

Rozmiary parcel, odprzedawanych bezrolnym i małorolnym, łącznie z gruntem, już posiadany przez małorolnego, powinny być wystarczające na założenie racjonalnego gospodarstwa wiejskiego, potrzebnego dla zatrudnienia i utrzymania jednej średnio licznej rodziny. Rozmiary te nie mogą przekraczać w żadnym razie 15 dziesięcin ziemi.

Art. 12.

Pozostała przestrzeń zapasu gruntowego Urzędów Ziemskich może być użyta na parcelację gotówkową między osobami wymienionymi w art. 11, a także na tworzenie gospodarstw innego typu, niż przewiduje artykuł 11, jako to: gospodarstw kmiecyh, obszaru do 50 dziesięcin, kolonji podmiejskich i robotniczych, ośrodków folwarcznych i t. p. przy czem parcelacja ulgowa może być stosowana tylko do kolonji robotniczych i podmiejskich.

Art.

Przy parcelacji ulgowej odprzedaje się nabywcom parcele za opłatą ratową roczną lub półroczną (pożyczkę rentową), zawierającą oprocentowanie ceny szacunkowej gruntu i ratę amortyzacyjną.

Art. 14.

Gospodarstwa, tworzone z zapasu gruntowego Urzędów Ziemskich, podlegają ograniczeniu prawa własności, zapobiegającemu podziałowi gospodarstwa, oraz spekulacji ziemią nabytą.

Art. 15.

W celu przyspieszenia przeprowadzenia reformy rolnej, odnośnie władze państwowe udziela odpowiedniego poparcia parcelacji prywatnej, która jednak będzie podlegała ścisłej kontroli Urzędów Ziemskich.

W tymże celu mogą być też powołane do życia ziemiańskie związki parcelacyjne jako instytucje przymusowe.

Art. 16.

Umowy o przeniesieniu tytułu własności nieruchomości ziemskich wymagają dla swej ważności poprzedniego zezwolenia Urzędów Ziemskich.

Art. 17.

Nabywcami nieruchomości ziemskich z wyjątkiem kupna ziemi dla celów przemysłowych i budowlanych mogą być rolnicy, którzy nabywają ziemię nie w celach spekulacyjnych, oraz osoby fizyczne i prawne (spółki, stowarzyszenia i t. p.), dające gwarancję, że będą na ziemi należycie gospodarowały.

Oprócz tego nabywcami mogą być: upoważnione przez Urzędy Ziemskie do wykonywania parcelacji stowarzyszenia i spółki parcelacyjne oraz władze państwowe, ciała samorządowe i organizacje społeczne.

Art. 18.

Urzędy Ziemskie odmówią zezwolenia, przepisanego w art. 17, jeśli odnośna transakcja uniemożliwiłaby przeprowadzenie reformy rolnej w myśl przepisów niniejszego dekretu.

Art. 19.

Wszelkie serwituty pastwiskowe, a w razie potrzeby i inne, będą przy parcelacji gruntów, na których ciążyą, likwidowane z urzędu.

Tymczasowa Komisja Rządząca wyda rozporządzenie, regulujące tą sprawę.

Art. 20.

W celu umożliwienia nabywania ziemi przy parcelacji oraz zakładania własnych gospodarstw zasłużonym wojskowym, inwalidom i rodzinom poległych wojskowych Wojsk Litwy Środkowej, jak również tych oddziałów Wojsk Polskich, które przyczyniły się do zdobycia i obrony Wilna, oraz pochodzących z Litwy Środkowej zasłużonym wojskowym, inwalidom i rodzinom poległych wojskowych Wojsk Polskich—stworzony będzie Wojskowy Fundusz Ziemski.

Na fundusz ten będzie pobierany specjalny podatek przy wypłacie należności za wykupywane względnie sprzedawane grunta, które w myśl art. 5 podlegają lub mogą podlegać przymusowemu wykupowi, a to w stosunku 50% — 35%, co bliżej ustali szczegółowe rozporządzenie.

Z Wojskowego Funduszu Ziemskiego będą udzielane wymienionym żołnierzom, inwalidom i rodzinom poległych żołnierzy zapomogi, pożyczki na zagospodarowanie się, będą tworzone gospodarstwa wiejskie w celu odstępowania ich na warunkach specjalnie ulgowych wymienionym osobom itp. Administrować Wojskowym Funduszem Ziemskim będzie Centralny Urząd Ziemski.

Art. 21.

Celem wykonania niniejszego dekretu przeznacza się narazie do dyspozycji Departamentu Rolnictwa i Lasów fundusz gotówkowy (fundusz parcelacyjny) w wysokości dwudziestu pięciu milionów marek polskich. Fundusz ten będzie dopełniany przez wpływy z parcelacji, względnie zyski na parcelacji gruntów, wymienionych w art. 4 i 5.

Art. 22.

Część funduszu parcelacyjnego może być użyta na udzielanie zwyczajnych i ulgowych pożyczek parcelacyjnych.

Art. 23.

Tymczasowa Komisja Rządząca, opierając się na niniejszym dekrete, wyda niezwłocznie potrzebne rozporządzenie w celu rozpoczęcia i szybkiego przeprowadzenia reformy rolnej.

Art. 24.

Dekret niniejszy obowiązuje od chwili ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Tymczasowej Komisji Rządzącej.

Wilno, 11 grudnia 1920 r.

(—) *L. Żeligowski*

Naczelnny Dowódca Wojsk Litwy Środkowej.

(—) *L. Abramowicz*

p. o. Prezesa Tymczasowej Komisji Rządzącej.

(—) *Sew. Ludkiewicz*

Dyrektor Departamentu Rolnictwa i Lasów.

Rozporządzenie № 23

Tymczasowej Komisji Rządzącej o zarządzeniu rozpoczęcia postępowania wyborczego w okręgach №№ 2, 3, 4, 7, 8, 9 i 10.

W myśl art. 11 Dekretu № 21 Naczelnego Dowódcy Wojsk Litwy Środkowej o ordynacji wyborczej do Sejmu Litwy Środkowej Tymczasowa Komisja Rządząca zarządza rozpoczęcie postępowania wyborczego na dzień 17 grudnia r. b. w następujących okręgach wyborczych:

№ 2.	Siedziba Komisji Okręgowej w Święcianach
№ 3.	„ w Kobylniku,
№ 4.	„ w Oszmianie,
№ 7.	„ w Wilnie,
№ 8.	„ w Turgielach,
№ 9.	„ w Wilnie,
i № 10.	„ w Trokach.

O rozpoczęciu postępowania wyborczego w pozostałych okręgach wyborczych №№ 1, 5, 6, 11 i 12 będzie wydane rozporządzenie osobne.

Wilno, 14 grudnia 1920 r.

(—) *W. Abramowicz*

Prezes Tymczasowej Komisji Rządzącej.

W. Łuczyński

Główny Komisarz Wyborczy.

1100

Od Redakcji.

Cena ogłoszeń w „Dzienniku Urzędowym“ ustala się, jak następuje:

- 1) Rejestr Stowarzyszeń i związków
za jednorazowe ogłoszenie . . . 100 mk.
- 2) Ogłoszenie sądowe 100 „
- 3) Ogłoszenie hipoteczne, od każdej
pozycji hipotecznej 200 „
- 4) Wezwania publiczne 150 „
- 5) Obwieszczenie o paszportach zagubionych za jednorazowe ogłoszenie 75 „

OGŁOSZENIA.

№ 1. Na zasadzie postanowienia Dyrektora Departamentu Spraw Wewnętrznych z dnia 6 grudnia 1920 r. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków stowarzyszenie pod nazwą „Literacko-artystyczny klub w Wilnie“. № rejestru 1 (I). L. 2, dn. 10 grudnia 1920 r.

№ 2. Na zasadzie postanowienia Dyrektora Departamentu Spraw Wewnętrznych z dnia 11 grudnia 1920 r. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, stowarzyszenie pod nazwą „Stowarzyszenie Zwolenników Szerzenia Oświaty na Litwie“. № rejestru 2 (I). L. 62, dn. 12 grudnia 1920 r.

№ 3. Na zasadzie postanowienia Dyrektora Departamentu Spraw Wewnętrznych z dn. 13 grudnia 1920 r. wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, stowarzyszenie spółdzielcze spożywców pod nazwą „Rój“. № rejestru 1 (III). L. 57 dn. 14 grudnia 1920 r.